

Бүгү чурттарның пролетарийлары, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 27 (10924) 1979 чылдың февраль 1, четверг 1925 чылда түзүлгөттөгөн Бүгү 2 нөд.

Москвага парлалга конференциязы

Январь 30-де Москвага, Журналисттер төп бажымы-га, совет болган даштым журналдарыга парлалга конференциязы болган.

ССРЭ-нің Дээди Сөвединге соңгулдалар талазы-биле Төп соңгулда комиссияның даргазы А. И. Шибяев парлалга конференцияга чүе чугаалаан. Соңгулдаларга белеткедир чоруп турарымың дугайын ол чугаалап, чурттуң күрүне эрге-чөгүргөзүмүң дээди органдың соңгулдалар—ССРЭ-нің чаз Конституцияның чүдүдери боттандырыныңа чугула үе-чүдүр деп демдегелен. Соңгулда кампанияны чер болганда белеткедир болган органдың белеткедир деп, партияның XXV съездинин, СЭКП ТК-ның июль болган ноябрь (1978 чыл) Пленумнарының төөгүзүгү шийитилерин чедикшилерни боттандырып дээди бүгү уагустуң демиселиниң байламында эртип турар.

Соңгулда-биле холбаалыг бүгү хемчеглерин ССРЭ Конституцияныга болган соңгулдалар дугайында Хойбулу бөрүн дүңүтүр чорукун турар. Соңгулда округтарын болган уагустарымың, соңгулда комиссияларын хуузаларына тургузган, депутаттарга калди. Каттар депшадери дооулаан, оларын бүртүкери, депутаттарга калдиаттар-биле соңгучуларның ужур-азын белеткедир.

Январь 30-де Москвага, Журналисттер төп бажымы-га, совет болган даштым журналдарыга парлалга конференциязы болган.

ССРЭ-нің Дээди Сөвединге соңгулдалар талазы-биле Төп соңгулда комиссияның чорудуу турар аймак-лымың дугайын А. И. Шибяев чугаалаан, ук комиссия соңгулдалар дугайында Хойбулу сагым чорукту контролдарын бүгү чурттуң демиселини боттандырып, соңгулдаларга белеткедир боттандырып белеткедир деп демдегелен.

Төп соңгулда комиссияны бүгү-ле округтарын соңгулда комиссиялары-биле, республикаларнык, чер-черлерин совет округтары-биле доктаама харылаалык, комиссиянык кезиктирер соңгулдаларга белеткедир-биле талыжар, соңгулда комиссияларыга дуза чедирер дээди республикаларга, крайларга, областтарга барып турар.

Бастия бүгү чуртууе ССРЭ-нің Дээди Сөвединге соңгулдаларга уагустуң хемчеглерин белеткедир, ону күч-ажымың чаз-чаз чедикшилерни-биле демиселини күрөп турар деп, комиссияның даргазы ош-олап демдегелен.

ТЫВА АССР-НИҢ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ 1979 ЧЫЛДА СОЦИАЛИСТИГ ХҮЛЭЭЛГЕЛЕРИ

Тыва АССР-нің ажылчы чоннары, бүгү совет уагусту-биле бир дөмөй, СЭКП-нің XIV съездинин төөгүзүгү шийитилерин, ону беш чылдың планынын белик политиктиг болган күш-ажылың көдүрүшкүңүңүң амырларда боттандырып турар.

СЭКП ТК-ның июль болган ноябрь (1978 ч.) Пленумнарының шийитилерин, СЭКП ТК-ның Чыгыне секретары, ССРЭ-нің Дээди Сөвединиң Президиумунуң Даргазы эш Л. И. Брежневтиң ол Пленумнарга илеткедире болган чугаалаанда айтышкынар, партияның XVII область конференцияның шийитилерин удурутла болдурбушаан, республиканың үлетпүрүнүң, көзү ажыл-агыйының, туулу-вук, транспортунуң болган уагустуң ажыл-агыйының өскө-дээдизилериниң ажылдакчылары 1979 чылдың база ниятти-биле беш чылдың планын долдур болган ажыр күүседир, ажылдык ажыктын база шынарын улам ийик белиринге, артем-техниктиг депшилген дүргөдериңге, күш-ажылың органдарың болган эргелер-башкарылган сайыраңгай-ажылыңга үндөйлөш, уагустуң ажыл-агыйының бүгү амырларын хөгжүдериңге белик түндүккү чедик алыры дөш, социалыктың чарышты калбартышаан, дараазында социалык хүлээлгелерин аң тур.

Ундурч турар продукцияның шынарын улам ийик бели-дер талазы-биле хемчеглерин комплексин боттандырып. Тостан өвөш эвес кылгаларын күрүнерин Шынар жем-дөөңгө аттестаттары-биле кирир, шынарын бирги категорианың талазы-биле аттестаттаан продукциянык хемчег-лин 35 хуу чедирер. Продукциянык болган кылгаларың 34 чаз хевирин, оң иштинде улустуң херегел барааннарың чеди чаз хевирин бугуруң үндүрерин шийгөдир алыр.

Чаз техниканың, муракчы технологиянык, күш-ажылың эртеме үндөйлөш органдарының талазы-биле 400 чо-газдык саналды. 100 хемчеглерин бугурулгеге шийгөдир. Бугурулгеге белик бугурулгугуң 90 кезек чаз станктар-ны болган машиналарын тургузар. Чылда 500 муң рубль түңүң экономикаң ажыкты алыр.

Кампаниянык түрүмү күштелдирер болган материал, чиг-эт, одала-энергетика муракчыларын чөптүг ажылаары дөш демисели калбартын чорудар база 1,8 млн. киловатт-шак электрэнергияны болган 45 муң гигакалорий чылгың энергияны, чижек-биле 2,5 муң тонна отулар чүдү-дү, 125 тонна кара болган өңүт металлдарың, 100 тонна кыпар-чаар материалдарың, 200 кубометр дилги материалдарын камнап алыр. 1978 чылда левенерге, бугурулгелерде ажылдап турар бир кижиге ошагың ажыл шагыңың чиди-ринин 20 хуу, технологтуг дериншилерниң аваз турарың—30 хуу, хол-биле кылар күш-ажылың уагустуң 1978 чылдың демиселиң 40 хуу кызырар. 1900 ажылчынык беликтер, 800 кижиниң мергежили беликтер болган холу-каж мергежилдерге өөрдир. Ажылдап турарларың 80-ден өвөш эвес хуузуң экономикаң өөрелдиге хаара турар.

Геология-шиңчил ажылдарының ажыктын беликтер. Сайының даг-дугу куралдарының өчүдүн ССРЭ-нің Ми-нистрлер Чөвүлелиниң чанында ажыктың казар байлактар-ны куралдарының талазы-биле күрүне комиссияныга хуусаа бетинде кирир. Ан-Сутуң казар байлактарының шийтелил ажылдарың 1979 чылдың декабрь 15-ке чедир доозар. Колонкалыг өрүмжөшкүңүң, даг казар ажылдарың талазы-биле планы хуусаадан бир ай бурганга күүседир. 3,8 муң дөрбелчин километр ийик шийтелил-тыртышкын ажылдарың белик шынарың чорудар, оларларын сугатт бол-дурары-биле 4 скважинаны өрүмжөш болган оларны рес-публиканың совхозтарыга ажылаары-биле дамчыдып бөр.

Тараа бугурулгегин 257 муң тонна, картофельди—19 муң тонна, ногааларың—9,2 муң тонна чедирер. Нияттиң сек-торунга 23,9 муң тонна эйти, 34,5 муң тонна сүттү, 2475 тонна (ниити левизил-биле) дүктү, 12 млн. кезек чур-ганы бугурур.

Күрүңге 65 муң тонна тарааны, ол доктааттыңан план-дан 15 муң тонна хай, а 28,5 муң тонна эйти, 27,6 муң тонна сүттү, 3310 тонна дүктү болган 11 млн. кезек чур-ганы сазар, доктааттыңан планнардан эът—500 тонна, сүт—100 тонна, дүк—10 тонна, чурга—2 млн. кезек хай бо-луп турар. Ичкарга мыйыстыг бола малдың (сарлык чокка) 90 болган хай, өшкүңүң 75 хуузуң өй семис болган орту-мак күш-дегелит кылдыр сазар, сүттүң 90 хуузуң бирги болган ийик сортуу кылдыр күрүңге сазар. Мал ажылы-ның херегалың 165 муң тонна ситенин, 47 муң тонна се-накты, 390 муң тонна силосту болган 6,5 муң тоннадан өвөш эвес ситен далганын белеткеп алыр.

Мал камыталаашкынын органиастыг эрттирер, мыйыстыг бола малдың баш санын планга уду 1000, саар инектериң —400, хойбу болган өшкүңүң—8300, хаваның—1000, чыл-гының—400 болган кыс дагааларың—2000 башка хойну өс-түрер.

Төрүүр 100 баш малга ошагың 85 бызаан-ны, 95 анай, хурганын, төрүүр 100 хавандың—1200 хаван оолдары алыр. Инек бурдудуң ортумак-биле 1700 кг-дан өвөш эвес сүттү саар, бир хойлай 2,5 кг дүктү кыргып алыр, кыс дагаалар 165 чурганы алыр.

Мыйыстыг бола малдың ортумак дүжаалда левизил сов-хозтарга 370 кг, а «Скотпоном» трестин бугурулгелеринге—400, хойнуң болган өшкүңүң—45, хаванының—110 кг чедирер.

Көзөңлөң профессионал-техниктиг училелеринге 800 ме-ханизаторларың, совхозтарга курстарга 640 трактористериң болган комбайнерларың, 1200 сугарыкчыларың болган суг-гарыкта машиналарың 480 машинистери беликтер. Бил-лит белидериниң курстарыңа 1068 мханизаторларың мер-гежили белик тургаш, хуу ажылың эргелерин чедир трактористериң ниити саныңың 60 чедир хуузуң I болган II класстыг турарын чедип алыр.

Хуу ажылыңың үзүңде бүгү ажыл-агыйларга белик күчүлүг тракторларың болган тараа ажаар комбайннар-нын ийи өвөшчелер ажылдарың органиастар.

Эрте чажар тараа вултуларының чедикшией турар үрөшнериниң бо чылдың апрель 20-ге чедир өвөртүп ал, олар-ны тарып белик кондизиңа чедирер.

Бо чылдың апрель 1-ге чедир тракторларың, техниктиг белик чорун 95 хуууңа күдү эвес турарың, автомобильдер-иниң—90 хуу, тараа ажаар комбайнларыңың 50 хуу тур-арың, тарылта чорудар болган хөвүн болбазыралыг маши-наларын бүрүн белик турарын хандылар.

Септелге болган техниктиг хандырылгала чарыдалды 3 хуу күдүлалын тургаш, машина-трактор паргытыңа ажылдап кылмышкының 4 хуу беликтер, дизельниң отулар чүдүдү бол-ган автобензиниң—көрдүгөн норманың 3 хуузуң, электро-энергияның—5 хууууңа өвөш эвести камнап алыр.

Мал ажылыңың бугурулгеге чорудуларыңа комплексит механизациянык демисели: мыйыстыг бола мал фермаларың-га 28 хуу, хаван фермаларыңа 33 хуу, күш фермаларыңа—26 хуу чедирер.

Мелиорация болган суг ажыл-агый министрствөүңүң ор-ганизацияларың коллективтери 4,1 муң гектарда сугатты-гың чаз чедирерин ажылдап кирир болган бар турар суг-гарыкта системаларын чарытар. Суг чоң 90 муң гектар олар-ларың сугаттыг болдурар болган чоң мурунда сугаттыг болдурган 55 муң гектар оларларын чарытар.

Бөзө ажыл-агыйның бугурулгеге-техниктиг хандырылганы-ның талазы-биле 150 мастер-зидикчилерин белеткээр, 710 тракторларын, оң иштинде К-700 болган К-701 деп 220 тракторун, тараа болган силос ажаар 297 комбайннар, чашкыналдырар 86 установкаларың, кыпар чүдү күдүр 50 колонканы, 400 автомобильди, 260 саалда установкаларың, витаминиң ситен далганы беликтер 40 агрегаттарың совхозтарың 48 кормопедериниң техниктиг ажаалдыкын хандылар.

«Сельхозтехниканы» Күрүне комитетиниң бугурулгелер-ини күжү-биле витаминиң ситен далганы беликтер (план-да левизиленилген 2 агрегат хай) 7 агрегаттың, долумактыг кургак мал чеди беликтер 6 левизиленилген, тараа арылап кургак 2 пунктуң өвөш болган ажылдап кирир, хуу ажылыңың үзүңде техниканык үзүңдөшкүңүң чок ажылаарың хандылар сорулга-биле кезектер болган агрегат-тар солугу фондуңу тургузар.

Иш ажыл-агый эргелелиниң бугурулгелери 675 гектар чегге хөвүн камгалаар иш олурутлааны чорудар, рес-публиканың хоорайларың, район төлери болган сугуларын вогаанчылары-биле 100 муң кезек, оң иштинде сад өстүрү-чүлериң 50 муң кезек олурут маштарың бөр. 1000 тон-на ситенин болган 250 тонна бөрү-витаминиң далганын бе-леткээр.

Анимар-тивш ажыл-агый эргелелиниң коллективтери декабрь 20-ге чедир күрүңге ак-үлүк болган өмнөк-тех-никтиг чиг-эт чырымың планын күүседир, планда ажыр 6 муң рубльдиң ак-үлүк кезик болган 80 муң рубльге өм-техниктиг чиг-эти сайгар.

Тараа продуктуларың бугурулгеге эргелели материал-тех-никтиг базаың шынарың беликтер болган 1979 чылдың жүдүдүлүн кирген тарааның сан болган шынар талазы-биле бүрүн камгалааны хандылар, совхозтарга 36 муң тонна ком-байнеру болбазыралың.

Совхозтар экономиканык быжыгыларын хандылар, күш-ажылың бугурулгеге белик тургаш, план өстүрүр кар-рылгаларын 10 хуууңа өвөш эвести кызырарын чедип алыр, 27 совхозтуң салбырларыңа бот-оруга-чарыгалың иштерге, бугурулгеге чарыгалдарын кызырар, материалдык, күш-ажыл болган сак-хөө куралдарың ажылаарыңа чөгүтүр көрүм-чүрүмү тургузар, продукциянык шынарын өшкүдир болган оок бот-үзөңиң чиделер, ажыл-агый эвес чорук-тар-биле шийитилген демисели чорудар, камныг, хумгалыг болдурар чедип алыр.

Үлетпүр бугурулгелер коллективтери

Иштик куралдарың улам долу ажылаарыңың, күш-ажылың болган эргелер-башкарылган органиастарың сайыраңгайлыгыңың, ростовчуларың «хожууланар чокка ажилдар» деп дугурулганың иштердириниң күс-сел-биле бугурулгегең ажыктын болган ажылдык шына-рын улам беликтерин хандылар. Бугурулгени техниктиг өм-чөткөдөшүңүң, муракчы дүрүлганы ажыл-лаарыңа үндөйлөш, күш-ажылың бугурулгегең өс-түрер план-дагың бир хууа ажыр күүседир болган күш-ажылың бугурулгегең өсүрүңүң күсели-биле бугурулгеге өвөшчелерин хемчөлийң 50 хуууңа өвөш эвес болуруң хандылар.

Кылгаларың хевирлериниң хөй нурууңуң бугурулгеге үндү-рериниң болган продукцияны сайгарыңың хемчөлийң талазы-биле 1979 чылдың күрүне планың декабрь 29-ча хуусаа бетинде күүседир. Үлетпүр продукцияны пландан артыкка 550 муң рубльге бугурур, оң иштинде: электри энергияны бир миллион киловатт-шакты болган чылгың энергияны 3 муң гигакалорийни, хөмүр-дашты 5 муң тон-намы, сортуг даг-дугуң 600 тоннаны, дилги материалдарың 7 муң кубометрин, тулуг туубузуң 210 муң кезекти, иштей сайыр демир-бетонуң 450 кубометрин, далганы 800 тонна-ны, долуссаалы мал чедирин 1000 тоннаны, хөм индиктер-ни 500 эштети, културга-амыдылар херегалыңың ба-рааннарың 10 муң рубльге бугурур болган сайгарар.

Продукцияны бугурулгеге хөй күш чарыдаларың өвөшчедир продукциянык бот-үзөңиң чиделер талазы-биле ажылың үр-гүлүлгөң, 300 муң рубльдиң орулгазың пландан ажыр алыр.

Үлетпүр бугурулгегең кол фондуларын ажылаарын бот-ту-биле өшкүдирер хандылар. 1978 чылда бозаарга олар-нын өшкүдүшкүңүң ийи көпөккө өстүрер.

«Росводпром» каттыжышкының демир-бетон кылгалар заводунуң, Элегес-Асының хана кылар керамикиг мате-риалдар заводунуң бирги эөлчөңиң күчүлериң телевиди-тинге хуузаларыңдан эрте шийгөдир алыр, республика-ның бугурулгелеринге эөлчө-биле ажылаарыңың коэффи-циентиң 15 хуу беликтер.

Көдээ ажыл-агыйының ажылышчилери

Бугурулгени специализацияны болган концентрата-рыңа, кол бугурулгеге фондуларың, капитал салышкынарың ажылдап, эртеменик болган муракчы дүрүлганың чедик-кириңиң калба-биле шийгөдиринге үндөйлөш, көдээ ажыл-агыйың улам ийик хөгжүрүң хандылар. Республиканың совхозтарыңа гектардан тараа култураларыңың 10,5 центнерден өвөш эвес, картофельдиң—95, ногааларыңың—125, силос култураларыңың—150 центнер дүжүдү алырын хүлөшүңүң турар. Сугаттыг чертерге тараа култураларыңың бир гектарыңдан 14 центнерден өвөш эвес, картофельдиң 98, хөй чылдык ситен-нериң 18 центнер дүжүдү алыр. Шөлдерге 300 муң тон-на органик болган 30 муң тонна минералдык чедикши-дилгелериң төгөр. 265 муң гектар тараа шөлүн ширин ая-дарбас херегалар-биле болбазыралың, хөвүнүң хат алы-рыңа уду селжалар-биле 270 муң гектарга чаштарышкы-ның чорудар, чакы ол-шкы сийдер сугарышкыны 47 муң гектарга болган бирги өвүшкүн сугарылганың—46 муң гектарга чорудар.

Тудуг организацияларының коллективтери

Тудуг бугурулгелериниң ажыктын белидерини, ажыл-дарың шынарын өшкүдирерин күсели-биле тудуп турар объектилерин ажылдап киририн дүргөдир. Тудуг-монтаж ажылдарың чыл программаның декабрь 29-ча, тудуг ин-дустриянык объектилериниң база тудуг материалдар үлет-пүрүнүң планың—ноябрь 7-де күүседир.

В. И. Ленин аттыг «Тыва даг-дугу» комбинатка чылда 900 муң тонна руда арылаар күчүңү, «Ак-Туруг» совхозка ма-шина-трактор мастерскизың, мал усазынык болган тарыл-бооздылганың талазы-биле станцияны, республиканык сангидстанциянык ажылдап кирир комплексиң, Кочто-во сугга 320 уруг өвөшүр икваланы хуусаа бетинде ажыл-дап кирир. Экономикаң болган социал хөгжүдүңүң Кү-рүне планыңда көргөн объектилерин болган күчүлериң чө-

Тудуг организацияларының коллективтери

Тудуг бугурулгелериниң ажыктын белидерини, ажыл-дарың шынарын өшкүдирерин күсели-биле тудуп турар объектилерин ажылдап киририн дүргөдир. Тудуг-монтаж ажылдарың чыл программаның декабрь 29-ча, тудуг ин-дустриянык объектилериниң база тудуг материалдар үлет-пүрүнүң планың—ноябрь 7-де күүседир.

В. И. Ленин аттыг «Тыва даг-дугу» комбинатка чылда 900 муң тонна руда арылаар күчүңү, «Ак-Туруг» совхозка ма-шина-трактор мастерскизың, мал усазынык болган тарыл-бооздылганың талазы-биле станцияны, республиканык сангидстанциянык ажылдап кирир комплексиң, Кочто-во сугга 320 уруг өвөшүр икваланы хуусаа бетинде ажыл-дап кирир. Экономикаң болган социал хөгжүдүңүң Кү-рүне планыңда көргөн объектилерин болган күчүлериң чө-

ССРЭ-нің Дээди Сөвединиң онгу чыыжыңга соңгулдалар талазы-биле округтарның соңгулда комиссияларының дыңнадыглары

«ССРЭ-нің Дээди Сөвединге соңгулдалар дугайында» ССРЭ Хойбулуңуң 42 чүдүлгеге үндөйлөш, ССРЭ-нің Дээди Сөвединиң онгу чыыжыңга Эвлек Сөвединиң болган Национал-дар Сөвединиң Тыва АССР-ден соңгулдалар талазы-биле округ-тарның соңгулда комиссиялары депутаттарга дараазында кандидаттарын бүртүкөң:

Эвлек Сөвединге Тываның № 392 соңгулда округуна Григорий Чоюуевич Ширишиң, 1934 чылда төртүтүңен, СЭКП кезигүңү, СЭКП Тыва обкомунуң бирги секретары, «Тыва кобальд» комбинаттың ажылчыларының инженер-техниктиг ажылдакчыларының болган албан-хаакчыларының, Красноярскиниң политехниктиг институтунуң Кызылда филиалының башкыларының болган студентилериниң, Барыын-Хемчик районунуң «Хемчик» совхозунуң ажылчына-рының, специализациянык болган албан-хаакчыларының коллективтеринден, Кызылдың шериг гарнизонуң шериг ал-баныларының хуралыңдан депшиттирген;

Националдар Сөвединге Кызылдың барыын талазы № 647 соңгулда округуна Раиса Федоровна Григоровичниң, 1935 чылда төртүтүңен, партия кезигүңү эвес, «Тыва тудуг» трестиниң № 48 тудуг эргелелиниң малдарының бригадирин, «Тыва тудуг» трестиниң № 48 тудуг эргелелиниң болган «Кы-зыл тудуг» тудуг эргелелиниң ажылчыларының, инженер-техниктиг ажылдакчыларының болган албан-хаакчыларының коллективтеринден депшиттирген;

Националдар Сөвединге Барыын-Хемчиктиң № 649 соңгу-лда округуна Николай Очур-оолович Сарыларны, 1954 чыл-да төртүтүңен, ВЛКСМ кезигүңү, В. И. Ленин аттыг «Тыва даг-дугу» комбинаттың арыгал фабриказының регулятор-циги, В. И. Ленин аттыг «Тыва даг-дугу» комбинаттың ары-гал фабриказының ажылчыларының, инженер-техниктиг ажылдакчыларының болган албан-хаакчыларының, Барыын-Хемчик районда «Барлык» совхозтуң ажылчыларының, специализациянык болган албан-хаакчыларының коллективтеринден депшиттирген;

Националдар Сөвединге Кызылдың көдээ № 651 соңгулда округуна Доржу Сааяевич Дамадоны, 1935 чылда төртүтүң-гел, СЭКП кезигүңү, Кызыл районда «Тилдиге» совхозтуң трактор-хөвү бригадасының бригадирин, Кызыл районда «Тил-диге», «Шамбалык», Тоюу районда «Тоора-Хем» совхозтар-ның ажылчыларының, специализациянык болган албан-хаакчыларының коллективтеринден депшиттирген;

Националдар Сөвединге Тандымың № 654 соңгулда округ-уна Фина Антоновна Раменованы, 1949 чылда төртүтүң-ген, СЭКП кезигүңү, Танды районда ССРЭ-нің 50 чылы ат-тыг совхозтуң Успенка сүт-бараан фермалыңы бригадирин, ССРЭ-нің 50 чылы аттыг совхозтуң ажылчыларының, спе-циализациянык болган албан-хаакчыларының, «Тыва көдээ тудуг» трестиниң № 585 көжүдү чорупу механизациянык колонназының ажылчыларының, инженер-техниктиг ажыл-дакчыларының болган албан-хаакчыларының коллективте-ринден депшиттирген.

Кызылдың үшү автотранспорт бугурулгезиниң септелге чүдөстүндө белик мергенлигди токар Александр Кузьмин Гаус өңү беш чылдың үшү чылының даалганы хуусаадан эрте доосманнарың бирээли. Ол да чылын база-ле шалыкчы ёзу-биле анымап, дөртү чылдың доолазын доозар чыгып берген. Амгы уезе ол хун нөрүзүн 130 хуууңа нудулалың амылап турар. Ол аңда амылаандан бээр 25 чыл амып турар.

ЧУРУНТА: АТБ-нің септекчилериниң аразында социалист-тик чарыштың тилекчизи токар А. К. Гаус.

А. ЗАЙЦЕВИЧ фотозу.

РЕСПУБЛИКАНЫҢ СОВХОЗТАРЫНДА ХОЙ ООЛДААШКЫНЫ

Районнар	Төрүүр хой-мүд саны	Төрөшүн	Төрүтүңен курааныр	Өлөк хура-шпир	Ара салгың, оңу төртүтүң-төн	Камгалып атыны
Бай-Тайга	41151	14305	14325	—	204	14325
Мөңгүн-Тайга	28536	10959	10959	—	86	10959
Барыын-Хемчик	27988	14654	14569	—	168	14569
Өвүр	37057	10478	10483	3	178	10480
Чөөн-Хемчик	63948	27315	27421	12	460	27412
Улуг-Хем	85010	26155	26155	6	564	26149
Танды	55003	670	670	—	—	670
Бия-Хем	32500	2872	2872	11	78	2861
Тоюу	2836	145	146	—	—	146
Каа-Хем	27501	1250	1250	—	89	1250
Тес-Хем	41051	8008	8010	2	98	8008
Эрлин	43020	3289	3289	—	10	3289
Кызыл	35174	7210	7210	6	262	7204
Нияттал-биле	517775	127310	127362	40	2197	127322

Республиканың ажыл-агыйларында хой оолдашкыны ий-дин тулук өгөш болган малдык төртүтүңен чаш төлүн бү-рүн камгалап аларыңың аң харысалгалың үзү чоруп турар. Бай-Тайга, Мөңгүн-Тайга, Барыын-Хемчик, Өвүр, Чөөн-Хем-чик, Улуг-Хем районнарда хөй хөй төрөш. Төрүтүң-гүңен хураганнар дыка хөй районнарда бүрүнү-биле камгалагыны алдыңан. Хөйүң ара салгы болган хураган өлүрү Эрлин районда барык чөк. Иччала-дука Бай-Тайга, Чөөн-Хемчик, Улуг-Хем, Кызыл районнарда хөйүң ара салгы, өлүг хураганнар төртүтүңери хөй бооп турар. Танды районда хөй оолдашкыны өске районнарда дыка хоужулангай денделле.

Аң кол сорулга — төртүтүңен хураганнарны бүрүнү-биле камгалап алыры дөш улап ажылы кылары болур.

